



Kommunal- og regionaldepartementet

Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Vår ref.: 201100003-34
Deres ref.:

14. juni 2011

Høringsuttalelse fra Oppland fylkeskommune: NOU:3 Kompetansearbeidsplasser - drivkraft for vekst i hele landet

Vi viser til brev av 31. mars 2011 fra Det kongelige Kommunal- og regionaldepartementet, høring av NOU 2011: 3 Kompetansearbeidsplasser – drivkraft for vekst i hele landet.

Fylkesutvalget behandlet saken 7. juni 2011 og fattet slikt vedtak:

Fylkesutvalget fattet slikt enstemmig vedtak:

- 1. Fylkesutvalget tar gjennomgang av NOU: 2011:3 Kompetansearbeidsplasser, til orientering.*
- 2. Fylkesutvalget støtter rådmannens innstilling til høringsuttalelse, og vil spesielt peke på viktigheten av*
 - en raskere utbygging av veg og bane*
 - forenkling av målstrukturen i Innovasjon Norge og større muligheter for lokale prioriteringer*
 - fortsatt satsing på inkubatorer og næringshager*
 - at midler til desentral høgskoleutdanning, som ligger sentralt, bør ligge hos fylkeskommunen, jfr Fritt Fram-forsøket i Oppland fra 2004.*

Fylkesutvalgets vurdering og innspill til høringen:

Oppland fylkeskommune er godt fornøyd med at Regjeringen har satt fokus på kompetansearbeidsplassers betydning for utvikling og vekst, lokalt, regionalt og nasjonalt.

Oppland fylkeskommune vil peke på at kunnskapsgrunnlaget og forslagene i utredningen er et verdifullt bidrag for videreutvikling av både kompetanse- og næringspolitikken, for hele landet.

Oppland fylkeskommune støtter alle forslagene **unntatt forslag m: Prioritering av infrastrukturiltak som gir tidsbesparelse og bedret tilgjengelighet framfor personrettede virkemidler, herunder fjerning av pendlerfradraget.**

Postadresse
Postboks 988
2626 LILLEHAMMER
Org. Nr: 961382335

Besøksadresse
Kirkegaten 76, Lillehammer
Bankkonto: 2000 09 50018
E-post: postmottak@oppland.org

Saksbehandler:
Sissel By Ingvaldsen
Telefon:
Telefaks:

- **Oppland fylkeskommune foreslår** at pendlerfradraget styrkes nettopp for å stimulere til etablering og bosetting i utkantstrøk. Utvalget argumenterer for en styrking av regionsentrene. Økt pendlerfradrag kan bidra til å styrke bosettingen ute i regionene.

Oppland fylkeskommune vil understreke betydningen av en raskere utbyggingstakt av vei- og jernbane som et virkemiddel for etablering av kompetansearbeidsplasser. Bompengefinansiering vil i denne sammenhengen kunne bli oppfattet som en negativ faktor.

Det må avsettes virkemidler til desentraliserte og fleksible studietilbud til distriktene.

Oppland fylkeskommune ønsker å løfte opp de politiske problemstillingene fra utredningen i ulike politiske fora i tiden framover.

Utvalgets forslag til tiltak er lite konkrete. Oppland fylkeskommune forventer derfor at forslagene blir konkretisert og fulgt opp.

Utvalgets forslag til tiltak:

- a. Arbeide for en aksept for at virkemiddelssonene kan inndeles etter arbeidsmarkedsregioner for å fremme utviklingen av robuste bo - og arbeidsmarkedsregioner.
- b. Inkludere et etappemål knyttet til regionforstørring og robuste arbeidsmarkeder i Nasjonal transportplan for 2014-2023.
- c. Prioritere infrastrukturtiltak som utvider og/eller kobler sammen regionale arbeidsmarkeder.
- d. Flyplasstrukturen og flytilbudet må utredes for å se om dagens struktur og tilbud tilfredstiller det kompetanseintensive arbeidslivets behov
- e. Ved opprettelsen av nye statlige arbeidsplasser bør man velge lokalisering i regionale sentra som bidrar til å utvikle robuste arbeidsmarkeder.
- f. Tilrettelegge for, og gi insentiver til, at lokalisering av ulike funksjoner innen statlige virksomheter kan skje utenfor hovedstadsregionen.
- g. Tilrettelegge systematisk for fjernarbeid og stedsuavhengige arbeidsplasser innen offentlig sektor.
- h. Utrede muligheten for å innføre regional forankring av hovedkontor for heleide offentlige selskaper som en eksplisitt målsetting i eierskapspolitikken.

Oppland fylkeskommune støtter forslagene.

Innspill:

Østlandet består av en rekke ABS-regioner (Arbeid, Bolig, Service) som utgjør kjerner innenfor en flerkjernet bolig-, arbeids- og servicestruktur på Østlandet. Hver av disse ABS-regionene består av flere kommuner. Eksempler er Drammensregionen, Nedre Glomma, Mjøsregionen, Vestfoldbyene og Grenland. Stor-Oslo er den største av disse kjernene og en viktig motor for utviklingen på Østlandet for øvrig.

Østlandssamarbeidet – som Oppland fylkeskommune er en del av - er opptatt av å legge til rette for en flerkjernet utvikling som støtter opp under en videre utvikling av ABS-regionene. Dette

forutsetter at det er god mobilitet mellom ABS-regionene, noe som igjen forutsetter et transportsystem med høy kvalitet. Dersom ulempene med hensyn til tiden det tar å reise mellom Stor-Oslo og de andre kjernene blir for store, vil både boliger og arbeidsplasser i økende grad lokaliseres i Stor-Oslo.

En god transportinfrastruktur – med veg, jernbane og fly – vil føre til en regionforstørring der de ulike ABS-regionene bindes tettere sammen, og legge grunnlaget for større og mer mangfoldige arbeidsmarkeder innen store deler av Østlandsområdet. Dette vil bl.a. være et positivt bidrag til næringslivets konkurransekraft. Bedriftenes mulighet for å rekruttere den kompetansen de behøver, øker i takt med størrelsen på det markedet de rekrutterer i. Tilsvarende øker arbeidstakernes muligheter for å skaffe seg interessante jobber.

Raskere jernbane vil etter vår oppfatning være det viktigste tiltaket som skaper grunnlag for større bolig-, arbeids- og serviceregioner. Dette betyr vesentlig bedre utnyttelse av infrastruktur og menneskelige ressurser, og vil avlaste hoved-stadsområdet. IC-triangelet – strekningene Oslo - Halden, Oslo - Skien og Oslo - Lillehammer – er kjernen i landets jernbanenett og porten til utlandet. Fylkeskommunen mener at IC-triangelet må bygges ut med dobbeltspor innen 2023 – som første del av en moderne jernbane i Norge. Strekningene må bygges for høy hastighet og alle byer som betjenes i dag, må fortsatt betjenes.

For å imøtekomme de nevnte behovene på Østlandet, er det ikke tilstrekkelig å bygge ut de tradisjonelle IC-strekningene. Hvis en stor del av den stadig økende befolkningen i sentrale byområder rundt Oslo skal fanges opp av et framtidrettet togtilbud, krever det dobbeltspor også på Gjøvikbanen som betjener regionene Hadeland og Gjøvik – mhv ca 30- og 70-tusen innbyggere. Her finnes kompetansemiljøer – innen undervisning, forskning og næringsliv – som er avhengig av et godt transporttilbud.

Østlandet har tette biltrafikk i Norge. De fleste vegstrekningene har bare to felt. Behovet for en rask utbygging av de viktigste vegstrekningene er avgjørende av hensyn til trafiksikkerhet og for å gi næringstrafikken og kollektivtrafikken på veg god framkommelighet. Utbygging av hovedvegene i de nasjonale transportkorridorene på Østlandet må fullføres av hensyn til trafiksikkerhet og framkommelighet.

I inneværende NTP ble begrepet avstandskostnader behandlet under hovedmålet: Bedre framkommelighet og reduserte avstandskostnader for å styrke konkurransekraften i næringslivet og for å bidra til å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret.

Å realisere prosjekter som gir betydelige reduksjoner av reisetider på de viktigste delene av riksvegnettet, reduserer avstandskostnadene for næringslivet. Dette gjelder også for prosjekter med betydelige bompenger. For høye bompengetakster vil imidlertid øke avstandskostnadene ytterligere, også for lange transporter. Slike prosjekt vil dermed kunne føre til redusert regional utvikling.

Oppland har en flyplass; Fagernes Lufthavn Leirin, som bl.a. har ruter til Oslo Lufthavn Gardermoen. Det er ønskelig å utvide rutetilbudet til Bergen og Trondheim hvor det finnes store kompetansemiljøer. Et slikt rutetilbud vil også bidra til videre utvikling av Innlandet.

For å løse de utfordringene Oppland fylke og Østlandet står foran, må mao hele Østlandet "tas i bruk", og dette kan kun gjøres med et effektivt transportsystem.

Utvalgets forslag til tiltak:

- i. Innføre særskilte retningslinjer og krav til metode, data og analyse som benyttes ved evalueringer av virkemiddelbruken.
- j. Prioritere og øke satsingen på utbygging av høyhastighetsbreddband over hele landet.
- k. Forenkle målstrukturen og styringen av Innovasjon Norge, for å legge til rette for større og mer målrettede satsinger.
- l. Prioritere virkemidler som kan bidra til å utvikle sterke næringsklynger og kompetansemiljøer. Dette gjelder også virkemidler som bidrar til omstilling av bedrifter og næringsmiljøer i retning av kompetanseintensiv aktivitet.

Oppland fylkeskommune støtter forslagene

Innspill:

Legge til rette for campusutvikling som involverer næringslivet i regionene

Legge til rette for å videreutvikle og styrke de regionale forskningsinstituttene

Stimulere til økt bruk av forskning og utvikling i bedrifter, utvikle og finansiere "lavterskeltilbud"

Tiltak og virkemidler for å styrke konkurransekraften i et stadig mer globalisert marked

Utvalgets forslag til tiltak:

- m. Prioritering av infrastrukturtiltak som gir tidsbesparelse og bedret tilgjengelighet framfor personrettede virkemidler, herunder fjerning av pendlerfradraget.
- n. Vurdere om ordningen med avskrivning av studielån kan utvides for å styrke tilgangen på arbeidskraft med høyere utdanning i utvalgte geografiske områder.
- o. Gjennomføre en evaluering av de samfunnsøkonomiske gevinstene ved regionale trainee-ordninger, som grunnlag for en eventuell utvikling og utvidelse av ordningen.
- p. Legge til rette for god norskopplæring og mer effektiv godkjenning av eksisterende utdanning for innvandrere.
- q. Fremme kommunale utleieboliger som rekrutteringsvirkemiddel, gjennom å opprette en ordning gjennom Husbanken som avlaster kommunene for risikoen knyttet til bygging av slike boliger, forutsatt at kommunene selv tar initiativ til og legger til rette for en slik satsing.
- r. Oppmuntre til etablering av internasjonale skoler for å styrke regionale arbeidsmarkeders attraktivitet.
- s. Legge til rette for, og oppmuntre til, opprettelsen av næringstilknyttet spesialisert videregående utdanning(TAF- tilbud) i flere regioner enn i dag.

Oppland fylkeskommune støtter alle forslagene **unntatt forslag m.**

Oppland fylkeskommune foreslår at pendlerfradraget styrkes for å stimulere til etablering og bosetting i utkantstrøk. Utvalget argumenterer også for en styrking av regionsentrene. Økt pendlerfradrag kan bidra til å styrke disse, samtidig som folk kan bo der de ønsker.

Utvalgets forslag til tiltak:

- t. Økt samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner, arbeidsliv og NAV, for å sikre relevansen og finansieringen av et desentralisert etter- og videreutdanningstilbud.
- u. Studielåns- og stipendordninger for etter- og videreutdanning bør styrkes og gjøres betinget av gjennomføring.
- v. Gi universiteter og høyskoler sterkere insentiver til å samarbeide med lokalt næringsliv om innretning og spesialisering av utdanningstilbudet tilpasset lokalt arbeidslivs behov.
- w. Finansieringssystemet, herunder midler knyttet til satsingen på ” samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon”, må utformes slik at universiteter, høyskoler og instituttsektoren kan spille en sterkere rolle i lokal kunnskapsformidling, innovasjon og omstilling til kunnskapsintensivt næringsliv.
- x. Målretting av arbeidsmarkedstiltak mot omstillingsbehovene i de regionale arbeidsmarkedene.
- y. Adgangen til å gi støtte til etter – og videreutdanning bør utvides for å bidra til at arbeidstakere skal komme i nytt produktivt arbeid.
- z. Virkemiddelbruken på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer bør koordineres bedre med sikte på tidlig innsats for omstilling til kompetanseintensiv virksomhet.

Oppland fylkeskommune støtter forslagene.

Innspill:

Samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner, arbeidsliv og NAV er svært viktig. Når det gjelder finansiering av desentralisert høgere utdanning både grunnutdanninger og etter- og videreutdanninger, er dette statens ansvar. Til tross for dette, har Oppland fylkeskommune og kommuner i flere år delfinansiert desentraliserte høgskoletilbud som har vært viktige for lokalt arbeidsliv i Oppland. Siste skoleår har til sammen 400 voksne deltatt i høgskoleutdanning tilrettelagt av karrieresentrene i Oppland.

En undersøkelse som er gjennomført av Høgskolen i Gjøvik, viser at nærmere 97 % av voksne som har tatt desentralisert høgskoleutdanning, blir boende i regionen med sin høgskoleutdanning. Dette er altså et treffsikkert virkemiddel for å styrke bo- og arbeidsmarkedsregionene. Fylkeskommunene som regional utviklingsaktør og skoleeier kan spille en viktig rolle med å etablere regional infrastruktur for utdanning på alle nivå.

Oppland fylkeskommune har bygd opp en slik infrastruktur. Til grunn for arbeidet ligger forskningen til professor Gunnar Grepperud som har sett på hvilke faktorer som skal til for å få til et regionalt kompetanseløft. Oppland har bygd opp seks regionale karrieresentre som ivaretar seks funksjoner:

1. Veiledning (studieveiledning og karriereveiledning)
2. Videregående opplæring for voksne
3. Koordinering, styrking og utvikling av rådgivningstjenesten
4. Tilrettelegging for fagskole/høgere utdanning
5. Nettverksutvikling og innhenting av kompetansebehov
6. Motivasjon og rekruttering for kvalifisering og opplæring

Sentrene er et forpliktende samarbeid mellom kommunene, Nav og fylkeskommunen.

Framtidsrettede høgschooler fleksibiliserer i større og større grad studiene. Dette er et viktig grep med tanke på å legge til rette for høgere utdanning for voksne lokalt/regionalt. Staten som eier av høgere utdanning, bør sikre at alle institusjoner tar i bruk ny teknologi slik at vi får flere fleksible studietilbud og flere studiesteduavhengige studenter.

Satsingen i Oppland har overføringsverdi til andre fylker, og vi oppfordrer KRD til å gjennomføre en analyse av Opplandsmodellen som et ledd i arbeidet med økt satsing på kompetansearbeidsplasser i alle regioner.

Oppland fylkeskommune vil også peke på behovet for mer forskning innen fagområdet voksnes kvalifisering. I den forbindelse ønsker Oppland fylkeskommune å utfordre KRD til å se nærmere på følgende problemstillinger:

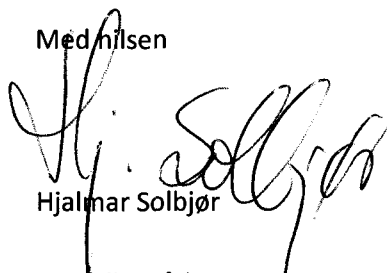
- Hvordan få arbeidslivet til i større grad å ta i bruk utdanning som virkemiddel for omstilling og vekst
- Hvordan få høgschooler og universitet til å fleksibilisere og tilpasse studier for voksne i arbeidslivet

Når det gjelder målrettet virkemiddelbruk på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer er det av avgjørende betydning for å utvikle bedre tjenester og tilbud for innbyggerne. På dette området må alle nivå i offentlig sektor utfordres.

Individrettede virkemidler og etatenes virkemidler for kvalifisering av voksne må forenkles og samordnes, og det offentlige må synliggjøre hvordan virkemidlene kan virke sammen. Målet må være å møte brukernes behov på en smidig og løsningsorientert måte.

Oppland fylkeskommune vil understreke viktigheten av lønn under etter- og videreutdanning, og utfordrer partene i arbeidslivet til å finne en løsning på denne utfordringen.

Med hilsen



Hjalmar Solbjør

Ass fylkesrådmann